

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-04-01

HSN 2016-0589

Handläggare:
Gunilla Berg

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-05-24, P 25

Svar på skrivelse från Socialdemokraterna gällande hur säkras förlossningskapaciteten i Stockholms läns landsting i år

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden ställer Socialdemokraterna frågan hur förlossningskapaciteten säkras i Stockholms läns landsting i år.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-01
Skrivelse Socialdemokraterna

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Inom Stockholms läns landsting infördes vårdval inom förlossningsvården år 2009. Praktikertjänst AB startade år 2014 BB Sophia inom Sophiahemmets lokaler på Vallhallavägen. Inom vårdval förlossning har alla verksamheter samma förutsättningar avseende krav och ersättningar.

Uppsägning av vårdvalsavtalet från Praktikertjänst AB avseende verksamheten BB Sophia inkom den 16 februari 2016. I samband med uppsägningen av avtalet tillsattes en styrgrupp bestående av berörda sjukhusdirektörer i länet samt landstingets ekonomidirektör och hälso- och sjukvårdsdirektören. Styrgruppens uppgift är att kunna fatta snabba beslut för planeringen av kapaciteten för länets förlossningsvård främst under 2016 men även framöver. En arbetsgrupp bildades som består av klinikcheferna för de olika förlossnings- och neonatalenheterna inkluderat BB Sophia. Gruppen leds av landstingsstyrelsens förvaltning (LSF) och hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) deltar.

1. *Hur ser planen ut för att fördela att de födselar som annars skulle skett på BB Sophia under 2016 och de födselar som tillkommer till följd av befolkningsökningen på de kvarvarande förlossningsklinikerna?*

Varje befintlig enhet ökar upp sin maxkapacitet för att kunna bereda plats för tillkommande förlossningar.

	2016 1:a 2015 halvår	2016 2:a halvår	Summa 2016	
DSAB	5954		0	
BB Sthlm	3610		0	
Summa Danderyd	9564	4975	5250	10225
K Solna	3642	1950	1850	3800
K Huddinge	4289	2450	2650	5100
Summa K	7931	4400	4500	8900
SÖS	7042	3850	4100	7950
Södertälje	1553	925	1050	1975
BB Sophia	3240	1100	0	1100
Summa	29330	15250	14900	30150
Utfall 2015		14866	14464	29330
Ökning		384	436	820

2. *Hur har planen förankrats hos medarbetarna på de kvarvarande förlossningsklinikerna?*

Respektive klinikchef ansvarar för att föra vidare ut informationen till sina anställda. I arbetsgruppen tas en informationsplan fram som är samstämmig och enhetlig.

3. *Vilka prognoser arbetar HSF efter och hur ser de ut de närmaste fem åren?*

HSF arbetar dels efter egna framtagna prognoser och dels efter tillväxt- och regionplaneförvaltningen (TRF). Det kommer att finnas ett behov av

kapacitetsökning av förlossningsvård, oavsett om man väljer en rak framskrivning av den tidigare ökningen enligt TRF eller den justerade från HSF.

Prognosen från TRF är för närvarande mycket osäker med anledning av flyktingsituationen och andra faktorer. Prognosen som sammanställts av förvaltningen är en något reviderad bedömning av utveckling för år 2016 än den från TRF.

År	Antal förlossningar Utfall/Prognos
2014	29 307
2015	29 249
2016	30 009
2017	30 729
2018	31 498
2019	32 316
2020	33 124

4. Hur kommer de renoveringsplaner på SöS Förlossning att kombineras med målsättningen att kraftigt utöka kapaciteten där?

För närvarande pågår en renovering av fyra rum på den förlossningsenhet som tidigare var en del av Södra BB. Dessa rum beräknas kunna tas i drift under hösten 2016 då en mer omfattande renovering av de äldsta delarna ska påbörjas. Totalt sett kommer Södersjukhuset att få tillgång till 14 förlossningsrum där den totala kapaciteten beräknas till strax under 10 000 förlossningar.

5. Förväntar sig Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen att utomlänshänvisningar kommer att öka? Om så är fallet, vilka landsting/regioner har kontaktats och vad är överenskommit med dem?

Det finns en risk att utomlänshänvisningar kommer att öka då antalet förlossningar i länet varierar kraftigt med som lägst 50 förlossningar per dygn till strax över 100. De län som är kontaktade är de som angränsar till Stockholms län och samverkan har intensifierats.

Information till kvinnor kommer också att gå ut om möjligheten att föda i det landsting man kommer att tillbringa sin sommar och semester. Stockholms läns landsting betalar ersättning för övernattning och resor även för medföljande partner i det fall förlossning sker utanför Stockholm.

Förlossningsenheterna kommer att ge bonus till personal som arbetar extra pass alternativt skjuter på sin semester.

6. *Har blivande födande informerats om att förlossningskapaciteten i länet nu har decimerats och att de står inför stora osäkerheter om de kommer att få föda där de valt?*

Kommunikation med blivande föräldrar sker främst via barnmorskorna på MVC, som fått underlag för sin dialog med blivande föräldrar. Via Vårdgivarguiden har förändringarna inom förlossningsvården kommunicerats löpande till vårdgivarna. I början av april gick det ut information till länets samtliga mödravårdsenheter om att det från och med den 1 maj 2016 kommer att gälla nya rutiner vid val av förlossningsenhet. Enheterna informeras om bakgrund och hanteringsordning av riktlinjerna. Som ett komplement till den muntliga informationen till de blivande föräldrarna kommer det att finnas en informationsbroschyr. Via Vårdgivarguiden finns särskild information som kan laddas ner och delas ut till föräldrar. Information om förändringarna inom förlossningsvården har också publicerats löpande på 1177 Vårdguiden och där finns också information om den nya rutinen för val av förlossningsklinik riktad direkt till blivande föräldrar.

Den rutin som kommer att gälla från och med den 1 maj 2016 är att kvinnor som har beräknad förlossning från den 1 maj och framåt gäller att om den planerade maximala kapaciteten per vecka är uppnådd ska en annan enhet väljas. Barnmorskan samråder då och har dialog med de blivande föräldrarna och hjälper dem att välja en annan förlossningsenhet som inte har nått sin kapacitetsnivå den vecka då förlossningen beräknas ske.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Kitty Kook Wennberg
Avdelningschef

Hur säkras förlossningskapaciteten i Stockholms läns landsting i år?

Praktikertjänst, som äger BB Sophia, har beslutat sig för att stänga ned sin förlossningsverksamhet. Under 2015 tog BB Sophia omhand om 3200 av de cirka 30 000 barn som föddes i Stockholms läns landsting.

Antagligen kommer avvecklingen av BB Sophia ske i betydligt snabbare takt än de sex månaders uppsägningstid som avtalet anger. Det innebär att drygt tio procent av förra årets förlossningskapacitet nu ska absorberas inom befintliga förlossningskliniker, samtidigt som det finns skattningar om att antalet födslar kommer växa med mellan 3-7 procent under 2016, det vill säga att det kommer födas 900-2100 fler barn i år jämfört med förra året.

Att kapaciteten inom SLL att ta emot förlossningar nu minskat kraftigt, samtidigt som befolkningsökningstakten ökar, kommer innebära stora påfrestningar på de kvarvarande förlossningsklinikerna, samtidigt som flera av dem står inför stora renoweringar eller strax ska flytta till nya lokaler. Exempelvis är tanken att NKS förlossningsavdelning (som ska vara i drift mars 2017) ska ta emot 1000 färre förlossningar/år än man har gjort vid Karolinska Solna och att SöS Förlossning inom kort ska påbörja renoweringen av sina sedan länge undermåliga och utdömda lokaler.

Detta kommer drabba de kvinnor som ska föda barn i Stockholms län de kommande åren. Att veta var man ska föda, att känna sig trygg i att det kommer finnas plats, och att vårdpersonalen kommer ha tid att ta hand om en vid en av livets största händelser är viktigt. Det är en förutsättning för att man ska känna sig trygg när man ska föda.

Därför är vi djupt oroade över att stängningen av BB Sophia kommer innebära kaos och långt högre hänvisningstal (det vill säga att kvinnor tvingas föda någon annanstans än där de valt) än vi har sett under de senaste åren.

BB Sophia ekonomiska problem har varit kända under en längre tid. Därför vill Socialdemokraterna snarast få information om följande:

1. Hur ser planen ut för att fördela att de födslar som annars skulle skett på BB Sophia under 2016 och de födslar som tillkommer till följd av befolkningsökningen på de kvarvarande förlossningsklinikerna?
2. Hur har planen förankrats hos medarbetarna på de kvarvarande förlossningsklinikerna?
3. Vilka prognoser arbetar HSF efter och hur ser de ut de närmaste fem åren?

4. Hur kommer de renoveringsplaner på SöS Förlossning att kombineras med målsättningen att kraftigt utöka kapaciteten där?
5. Förväntar sig Hälso- och sjukvårdsförvaltningen att utomlänshänvisningar (det vill säga att en kvinna, mitt i en förlossning, kan få besked om att hon måste åka någonstans utanför länet för att föda) kommer att öka? Om så är fallet, vilka landsting/regioner har kontaktats och vad är överenskommit med dem?
6. Har blivande födande informerats om att förlossningskapaciteten i länet nu har decimerats och att de står inför stora osäkerheter om de kommer att få föda där de valt?